

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Milana Taubera, soudce Vadima Hlavatého a soudkyně Pavly Klusáčkové ve věci

žalobkyně: **Z. Š.**
bytem X

proti

žalované: **Česká advokátní komora**
se sídlem Národní 118/16, Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 12. 9. 2022, č. j. 10.01-000468/22-002,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Obsah žaloby

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí, kterým bylo rozhodnuto tak, že se žalobkyni neurčuje advokát k poskytnutí bezplatné právní služby podle § 18c zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů, ve

Shodu s prvopisem potvrzuje M. V.

věci dovolání proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 5. 4. 2022, č. j. 16 Co 10/2022-57.

2. Žalobkyně v žalobě uvedla, že dne 23. 8. 2022 zaslala žalované (doručeno dne 24. 8. 2022) vyplněný formulář „Žádost o právní službu pro fyzickou osobu (§ 18c zákona o advokacii)“ s tím, že oslovení advokáti jí odmítli danou právní službu poskytnout. K žádosti doložila potvrzení o odmítnutí od jednoho z advokátů a přípis Okresního soudu ve Frýdku-Místku ze dne 15. 8. 2022, sp. zn. 11 C 141/2020, o prodloužení lhůty k podání řádného dovolání do 25. 8. 2022.
3. Z napadeného rozhodnutí je dle žalobkyně zřejmé, že žalovaná rozhodla o neurčení bezplatné právní služby, ačkoliv žalobkyně v podané žádosti neuvedla žádné údaje v části II. Rodinné poměry žadatele a v části IV. Údaje o finanční situaci. Žalovaná tak dle názoru žalobkyně rozhodla o neurčení advokáta z jiného důvodu, neboť předmětem žádosti žalobkyně nebylo poskytnutí bezplatné právní služby určeným advokátem.
4. Žalobkyně nesouhlasila se závěrem žalované, že žádost žalobkyně není včasná. Odkázala k tomu na přípis Okresního soudu ve Frýdku-Místku sp. zn. 11 C 141/2020 doložený žalované a podotkla, že na základě další žádosti jí byla lhůta znovu prodloužena, a to do 27. 10. 2022. Zmínila, že nynější názor žalované je v rozporu s jejím předchozím postupem ohledně jiných, obdobných žádostí žalobkyně.

Vyjádření žalované

5. Žalovaná navrhla žalobu zamítnout. Úvodem poukázala na řadu obdobných sporů vedených s žalobkyní u zdejšího soudu, přičemž nejpozději od 8. 9. 2021 musela žalobkyně znát výklad Nejvyššího správního soudu k projednávané problematice (rozsudek ze dne 8. 9. 2021, č. j. 9 As 121/2021-29) spočívající v tom, že právní služba se dle § 18c odst. 1 zákona o advokacii poskytuje žadateli, jehož příjmové a majetkové poměry to odůvodňují, přičemž podmínka nemajetnosti a podmínka odmítnutí poskytnutí právní služby alespoň dvěma dříve oslovenými advokáty musí být splněny kumulativně.
6. Žalovaná pak shrnula průběh správních řízení a upozornila na řízení vedené u zdejšího soudu pod sp. zn. 6 A 101/2021, v němž se zdejší soud obrátil na Ústavní soud s návrhem na zrušení části zákona o advokacii, konkrétně § 18c odst. 1 ve slovech „*jehož příjmové a majetkové poměry to odůvodňují*“. K tomu akcentovala, že napadené rozhodnutí nestojí výhradně na podmínce nemajetnosti, přičemž postačí, pokud obстоjí alespoň jediný důvod pro zamítnutí žádosti žalobkyně uvedený v napadeném rozhodnutí.
7. Žalovaná podotkla, že žalobkyně sice v žádosti označila dva advokáty, kteří jí odmítli právní službu poskytnout, leč potvrzení jí vystavil jenom jeden z nich. Žalobkyně rovněž nepředložila pravomocné usnesení soudu dle § 30 občanského soudního řádu o zamítnutí žádosti o ustanovení zástupce. Konečně žalobkyně nedoložila v žalobě tvrzené prodloužení lhůty k podání řádného dovolání do 27. 10. 2022.
8. V dalším vyjádření žalovaná poukázala na nálezy Ústavního soudu ze dne 24. 1. 2023, sp. zn. Pl. ÚS 44/21, který vyhověl návrhu zdejšího soudu na zrušení části § 18c odst. 1 zákona o advokacii, a dále na rozsudek zdejšího soudu sp. zn. 6 A 45/2022, který zamítl jinou žalobu žalobkyně. Žalovaná navrhla dokazování obsahem spisů zdejšího soudu sp. zn. 6 A 101/2021 a sp. zn. 6 A 45/2022; u druhého řízení totiž nebylo dostupné písemné vyhotovení rozsudku.

Posouzení žaloby soudem

Shodu s prvopisem potvrzuje M. V.

9. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí, včetně řízení, jež jeho vydání předcházelo, v mezích žalobních bodů, jimiž je vázán, vycházejí přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodnutí správního orgánu [§ 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)].
10. Po posouzení věci dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
11. Soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez jednání, protože žádný z účastníků s takovým postupem nevyjádřil nesouhlas.
12. Podle § 18c odst. 3 zákona o advokacii *nejde-li o poskytnutí právní služby na náklady státu podle § 23 odst. 3, je žadatel povinen v žádosti podle odstavce 2 [o určení advokáta k poskytnutí právní služby] doložit, že se neúspěšně pokusil zajistit si poskytnutí právní služby prostřednictvím alespoň dvou oslovených advokátů.*
13. Soud zdůrazňuje, že předešlela-li žalovaná v napadeném rozhodnutí vícero důvodů, z nichž každý sám o sobě vede k zamítnutí žádosti žalobkyně, pak postačí, obstojí-li při soudním přezkumu byť jediný z nich.
14. Soud konstatuje, že při přezkumu obstál důvod pro zamítnutí žádosti žalobkyně dle § 18c odst. 3 zákona o advokacii spočívající v tom, že žalobkyně žalované nedoložila, že se neúspěšně pokusila zajistit si poskytnutí právní služby prostřednictvím alespoň dvou oslovených advokátů (viz strana 2, odstavce 5 napadeného rozhodnutí). Dikce zákona je zcela jednoznačná, přičemž doložit odmítnutí lze písemným potvrzením dotčeného advokáta. Apriori nelze vyloučit ani jiný způsob, pokud nepochybnitelně zachycuje projev advokáta. Naopak pouhé prohlášení žadatele, že byl advokátem odmítnut (v daném případě zřejmě nebyl ani osloven, viz níže), je neprůkazné. Na aplikaci citovaného ustanovení nemá vliv ani nálezný sp. zn. Pl. ÚS 44/21. Ten se jednak tímto ustanovením ani nezabýval, jednak zrušení podmínky nemajetnosti nikterak nedopadá na jinou základní podmínku pro určení advokáta k poskytnutí právní služby žalovanou, a to nemožnost zajištění si právního zastoupení na základě plné moci, což je primární způsob pro zajištění si zástupce – advokáta. To potvrzuje i rozsudek sp. zn. 9 As 121/2021, bod 14, byť ve zbytku, tj. pokud jde o podmínku nemajetnosti a nedoložení usnesení soudu dle § 30 občanského soudního řádu, byl překonán nálezem sp. zn. Pl. ÚS 44/21.
15. Soud přitakává závěru žalované, že žalobkyně v žádosti uvedla jména dvou advokátů – Mgr. [Jan] Buček, Mgr. [Pavel] Szkandera, potvrzení o odmítnutí poskytnutí právní služby však doložila pouze u Mgr. Bučka. U jména Mgr. Szkandera žalobkyně uvedla „*potvrzení z důvodu nepřítomnosti nevystavil*“. Z této formulace lze dovodit, že daný advokát možná ani neví, že se jej žalobkyně pokusila oslovit (snad ledaže by žalobkyně nejprve tohoto advokáta kontaktovala a ten by byl nepřítomný až později, kdy od něj chtěla získat písemné potvrzení). Za této situace vůbec nelze hovořit o odmítnutí poskytnutí právní služby, neboť advokát neměl možnost projevit vůli, zda právní službu poskytne, či nikoli. Podstatné je ovšem výhradně to, že žalobkyně nijak nedoložila, že byla Mgr. Szkanderou odmítnuta. Tento závěr žalobkyně nerozpouští ani v žalobě, v níž výslovně uvedla, že k žádosti přiložila potvrzení o odmítnutí jednoho z advokátů.
16. Lze doplnit, že žalovaná nebyla povinna vyzývat žalobkyni k odstranění vad žádosti, poněvadž § 55a zákona o advokacii vylučuje pro řízení dle § 18c zákona o advokacii použití § 45 odst. 2 správního řádu, tedy povinnost správního orgánu vyzvat žadatele k odstranění vad žádosti.

17. Soud nepovažoval za nutné provádět žalovanou navrhované dokazování obsahem spisů zdejšího soudu sp. zn. 6 A 101/2021 a sp. zn. 6 A 45/2022, protože má již k dispozici písemné vyhotovení rozsudku z druhého označeného řízení, přičemž ani v jednom z těchto řízení se neřešil důvod zamítnutí žádosti dle § 18c odst. 3 zákona o advokacii.
18. Nad rámec výše uvedeného a pouze pro úplnost soud ve stručnosti dodává, že ostatní důvody pro zamítnutí žádosti žalobkyně by neobstály. Zdejší soud se těmito důvody zabýval v recentních rozsudcích ze dne 29. 5. 2023, č. j. 17 A 98/2022-66 a č. j. 17 A 110/2022-99. Žádost žalobkyně nebyla opožděná, neboť dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 5. 2023, č. j. 9 As 122/2022-36, body 13 až 15, zákon o advokacii neobsahuje zvláštní pravidla pro určení včasnosti žádosti o určení advokáta ani možnost žalované žádost zamítnout, pokud by určený advokát nejspíš neměl dostatek času na přípravu zastoupení. Žalobkyně také nebyla povinna dokládat, že je osobou, jejíž příjmové a majetkové poměry odůvodňují určení advokáta k poskytnutí právní služby dle § 18c odst. 1 zákona o advokacii, jelikož podmínku nemajetnosti shledal Ústavní soud ve svém nálezu sp. zn. Pl. ÚS 44/21 protiústavní, pročež zrušil část citovaného ustanovení ve slovech „*jehož příjmové a majetkové poměry to odůvodňují, a*“. Ačkoliv byla účinnost zrušení odložena ke dni 31. 12. 2023, dle nálezu Ústavního soudu ze dne 18. 10. 2022, sp. zn. IV. ÚS 579/22, to nemění nic na tom, že orgány veřejné moci již nemohou zrušenou část právního předpisu aplikovat. Návazně na zrušení podmínky nemajetnosti nelze akceptovat ani důvod zamítnutí žádosti spočívající v tom, že žalobkyně nepředložila pravomocné usnesení soudu dle § 30 občanského soudního řádu o zamítnutí žádosti o ustanovení zástupce. Citované ustanovení totiž míří právě jen na nemajetné účastníky soudního řízení, jímž žalobkyně není.

Závěr

19. Soud tedy neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
20. Protože žalobkyně nebyla ve sporu úspěšná a žalované žádné účelně vynaložené náklady v řízení nevznikly, soud ve druhém výroku rozsudku v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, Shodu s prvopisem potvrzuje M. V.

vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 25. července 2023

Milan Tauber v. r.
předseda senátu